





































OPIS TRETMANA (STUPNJA ZAŠTITE) MALIH I PROFESIONALNIH ULAGATELJA PRILIKOM PRUŽANJA INVESTICIJSKIH USLUGA, AKTIVNOSTI I POMOĆNIH USLUGA















sukladno Zakonu o tržištu kapitala (dalje: Zakon), Pravilniku o organizacijskim zahtjevima i pravilima poslovnog ponašanja za obavljanje investicijskih usluga i aktivnosti, Direktivi o tržištu financijskih instrumenata 2014/65/EU („MiFID II“) te Delegiranoj Uredbi Komisije (EU) br. 2017/565















Tabelarni prikaz tretmana (stupnja zaštite) za male i profesionalne ulagatelje







Tretman	mali ulagatelj	profesionalni ulagatelj
Banka je dužna upoznati klijente o razvrstavanju i kategorizaciji te ih je dužna, s obzirom na njihovo znanje, iskustvo, financijsku situaciju i ulagačke ciljeve, razvrstavati na male i profesionalne ulagatelje .		
Banka je obvezna sklopiti pisani ugovor s klijentom koji određuje njihova međusobna prava i obveze. Prava i obveze iz tog pisanog ugovora dio su drugih pravnih akata Banke (Općih uvjeta poslovanja s financijskim instrumentima i Dodataka Općim uvjetima, Politike izvršavanja naloga i dr. dokumentacije).		
Banka je dužna putem trajnog medija obavijestiti klijente o eventualnom pravu na temelju kojeg klijent može zatražiti drugačiju kategorizaciju kao i svim ograničenjima razine klijentove zaštite koje će drugačija kategorizacija imati za posljedicu.		
Banka može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev klijenta-profesionalnog ulagatelja pružiti mu višu razinu zaštite i tretman kakav pruža malim ulagateljima.		
Banka svakog klijenta koji ispunjava kriterije za profesionalnog ulagatelja prije pružanja usluga usmeno izvještava da ga na temelju dostupnih podataka smatra profesionalnim ulagateljem te da će postupati s tim u skladu, osim ako klijent i Banka ne ugovore drugačije.		
Profesionalni ulagatelj dužan je izvjestiti Banku o svakoj promjeni koja bi mogla utjecati na njegov trenutni status.		
Banka može na pisani zahtjev klijenta-malog ulagatelja , po izvršenoj procjeni znanja, iskustva i stručnog znanja tog klijenta, te uz posebnu pisanu potvrdu (Zahtjev za status profesionalnog ulagatelja) tretirati klijenta kao Profesionalnog klijenta na zahtjev te mu pružiti nižu razinu zaštite i tretman kakav pruža profesionalnim ulagateljima.		
Prilikom podnošenja Zahtjeva za stjecanje statusa profesionalnog ulagatelja klijent mora dokazati da ispunjava barem dva od sljedećih uvjeta <ol style="list-style-type: none"> Klijent je na tržištu kapitala na kojem se trguje financijskim instrumentima za koje želi dobiti status profesionalnog ulagatelja, unutar svakog tromjesečja, unatrag godine dana izvršio u prosjeku 10 transakcija značajnog volumena, veličina klijentovog portfelja financijskih instrumenata prelazi vrijednost od 500.000,00 eura, Klijent radi ili je radio u financijskom sektoru najmanje godinu dana na profesionalnoj poziciji, koja pretpostavlja znanje o planiranim transakcijama ili uslugama. 		

Tretman	mali ulagatelj	profesionalni ulagatelj
<p>Banka je dužna klijentu-malom ulagatelju prije sklapanja Ugovora pružiti sljedeće opće podatke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uvjete Ugovora 2. tvrtku, sjedište i poslovnu adresu Banke, kao i podatke koji omogućavaju klijentu učinkoviti kontakt s Bankom, 3. jezike na kojima klijent može kontaktirati s Bankom, kao i primati dokumente i druge podatke koje mu Banka šalje, 4. načine komunikacije koji se mogu koristiti između Banke i klijenta 5. izjavu da je Banka ovlaštena za odgovarajuće poslove, kao i naziv i adresu za kontakt Agencije koja je dala odobrenja za iste poslove, 6. opseg, učestalost i periode izvještavanja klijenta o uslugama koje je Banka za klijenta obavila u skladu s odredbama ZTK, 7. opis, u formi sažetka, pravila postupanja u svezi sprječavanjem sukoba interesa, a i na zahtjev klijenta, daljnje pojedinosti o navedenoj politici upravljanja sukobom interesa na trajnom mediju ili putem web-mjesta. 		
<p>Banka je dužna pravovremeno i na trajnom mediju, prije početka obavljanja poslova pružiti klijentu-malom ulagatelju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podatke o Banci i uslugama koje pruža, • podatke o financijskim instrumentima i povezanim rizicima, i to na takav način koji omogućuje Klijentima donošenja investicijske odluke na temelju takvog prikaza • podatke u svezi zaštite financijskih instrumenata i novčanih sredstava Klijenta, ako Banka drži financijske instrumente i/ili novčana sredstva klijenta • podatke o svim troškovima i povezanim naknadama, što uključuje ukupnu cijenu koju klijent treba platiti za financijski instrument ili investicijsku uslugu, uključujući sve povezane naknade, provizije, pristojbe i troškove, kao i sva davanja koji se plaćaju putem Banke, ili ukoliko točna cijena ne može biti naznačena, osnovu za izračun ukupne cijene. <p>U slučajevima kada bilo koji dio ukupne cijene iz prethodnog stavka mora biti plaćen ili predstavlja iznos u stranoj valuti, upozorenje o valuti koja je uključena zajedno s mjerodavnim tečajem i troškovima.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Banka je obvezna napomenuti postojanje mogućnosti drugih troškova, poput poreza ili drugih davanja, povezanih s transakcijom u vezi s financijskim instrumentom ili investicijskom uslugom, koji mogu nastati za Klijenta, a koji nisu plativi putem Banke ili nisu nametnuti od strane Banke, kao i načine plaćanja istih. <p>Podaci koje je Banka dužna pružiti ili koje upućuje ili distribuira klijentima na način da je izvjesno da ih može zaprimiti klijent-mali ulagatelj, uključujući i promidžbene materijale, moraju biti korektni, jasni i ne smiju dovoditi u zabludu te u skladu sa pravilima struke.</p>		
<p>Prilikom izvršavanja naloga za klijenta malog ulagatelja, Banka je obvezna utvrditi postizanje najpovoljnijeg ishoda u odnosu na ukupne troškove transakcije.</p>		
<p>DODATNE OBEVEZE ZA USLUGU UPRAVLJANJA PORTFELJEM</p>		
<p>Kada Banka pruža uslugu upravljanja portfeljem, dužna je uspostaviti primjerenu metodu procjene i usporedbe koja mora biti utemeljena na ulagačkim ciljevima klijenta, uključujući i preferencije u pogledu održivosti, i vrstama financijskih instrumenata uključenih u portfelj klijenta, kako bi klijentu omogućila procjenu prinosa i učinkovitosti.</p>		
<p>Kada Banka malom ili potencijalnom malom ulagatelju nudi uslugu upravljanja portfeljem, dužna mu je pružiti, kada je to primjenjivo, i sljedeće podatke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. načinu i učestalosti vrednovanja financijskih instrumenata u portfelju klijenta, 2. o svakom prijenosu upravljanja nad svim ili dijelom financijskih instrumenata ili novčanih sredstava iz portfelja klijenta, 3. specifikaciju o svakoj referentnoj veličini vrijednosti prema kojoj će se uspoređivati prinos uspješnost portfelja klijenta, uspoređivati, 4. o vrstama financijskih instrumenata koji mogu biti uključeni u portfelj klijenta i vrste transakcija koje se mogu s njima izvršiti, uključujući sva ograničenja, 5. o ciljevima upravljanja portfeljem, stupnju rizika koji proizlazi iz diskrecijske odluke o upravljanju portfeljem, te o svim ograničenjima u svezi s navedenim diskrecijskim odlukama. 		

Tretman	mali ulagatelj	profesionalni ulagatelj
Banka je dužna kod pružanje usluge upravljanja portfeljem klijentima na trajnom mediju dostavljati periodičke izvještaje o aktivnostima upravljanja portfeljem.		
<p>(1) Kada se radi o malom ulagatelju, periodički izvještaj usluge upravljanja portfeljem, kada je to primjereno, uključuje sljedeće podatke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. naziv Banke, 2. oznaku računa malog ulagatelja, 3. izvještaj o sadržaju i vrednovanju (procjeni) portfelja uključujući pojedinosti svakog financijskog instrumenta koji se drži za klijenta, njegovu tržišnu vrijednost, ili fer vrijednost ukoliko tržišna vrijednost nije dostupna, novčano stanje na početku i kraju izvještajnog razdoblja i prinos portfelja tijekom izvještajnog razdoblja, 4. ukupan iznos naknada i troškova nastalih tijekom izvještajnog razdoblja, specificirajući najmanje ukupne naknade upravljanja i ukupne troškove vezane uz izvršenje te gdje je primjereno, s napomenom da će detaljnija specifikacija biti dostupna na zahtjev, 5. usporedbu prinosa portfelja tijekom razdoblja na koje se izvještaj odnosi, s referentnom vrijednosti investicijskog prinosa ugovorenog između Banke i klijenta, ukoliko takav postoji, 6. ukupan iznos dividendi, kamata i ostalih uplata primljenih tijekom izvještajnog razdoblja, 7. podaci o drugim korporativnim akcijama koje daju prava u svezi s financijskim instrumentima koji se drže u portfelju, 8. za svaku transakciju izvršenu tijekom razdoblja detaljne podatke, iste podacima iz obavijesti o izvršenju naloga, kada je primjenjivo, osim ako klijent izabere da će podatke o izvršenim transakcijama primati po izvršenju svake pojedine transakcije, što će se naplaćivati sukladno važećem Cjeniku. <p>(2) Malom ulagatelju će se periodički izvještaj davati jednom u 3 mjeseca, odnosno slati dinamikom uređenom Ugovorom. Za kraća vremenska razdoblja od onih navedenih u Ugovoru Banka će naplaćivati naknadu prema važećem Cjeniku.</p> <p>(3) Kada između investicijskog društva i malog ulagatelja postoji ugovor u kojemu je ugovoren portfelj s financijskom polugom, periodički izvještaj će se davati najmanje jednom mjesečno.</p> <p>(4) Mali ulagatelj može izabrati da mu Banka dostavlja izvještaje o obavljenim transakcijama po izvršenju svake pojedine transakcije bez obzira da li je istu izvršila Banka ili treća strana. Takvo će se izvješće tretirati kao Izvještaj na zahtjev, i naplaćivati klijentu sukladno Cjeniku.</p>		
Banka je prilikom pružanja usluge upravljanja portfeljem dužna obavijestiti malog ulagatelja o svakom gubitku koji prelazi određeni prag (maksimalni prag = 10%), i nakon toga za svakih daljnji isti pređeni prag, dogovoren između Banke i Klijenta, ne kasnije od kraja sljedećeg radnog dana u kojem je prag prijeđen i u slučaju da je prag prijeđen na neradni dan.		
<p>PROCJENA PRIMJERENOSTI:</p> <p>Pri pružanju investicijskih usluga investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem Banka je dužna napraviti procjenu primjerenosti. Banka ne preporučuje i ne odlučuje se na trgovanje ako ni jedna usluga ili instrument nisu primjereni klijentu.</p>		
Banka je dužna pružiti klijentima općeniti prikaz svojstava i rizika povezanih s vrijednosnim papirima vodeći posebice računa o kategorizaciji klijenta kao malog ili profesionalnog ulagatelja. Općenitim prikazom moraju biti pojašnjena specifična svojstva financijskih instrumenata, kao i rizik povezan sa svakim od njih i to na dovoljno detaljan način koji omogućava klijentu donošenje investicijske odluke na temelju takvog prikaza.		
Banka je Klijentu malom ulagatelju dužna prije ugovaranja transakcije s izvedenicama pružiti dodatne informacije, odnosno osigurati standardizirani Dokument s ključnim informacijama (KID) koji sadržava jasne informacije u vezi predmetne izvedenice i omogućava usporedbu između različitih vrsta izvedenica, kako bi Klijentu pomogla u razumijevanju prirode, rizika, troškova, mogućih dobitaka i gubitaka ovog proizvoda.		

Tretman	mali ulagatelj	profesionalni ulagatelj
Kada će rizik, povezan s financijskim instrumentom sačinjenim od dva ili više različitih financijskih instrumenata ili usluga, vjerojatno biti veći od rizika vezanih uz svaku od pojedinih komponenti, Banka je dužna navesti odgovarajući opis komponenti takvog instrumenta i način na koji međusobni utjecaj povećava rizik.		
ZAŠTITA FINANCIJSKIH INSTRUMENATA I IMOVINE KLIJENATA		
U slučaju financijskog instrumenta koji uključuje jamstvo treće strane, podaci o jamstvu moraju sadržavati dovoljno pojedinosti o jamcu i jamstvu iz kojih klijent-mali ulagatelj može donijeti korektnu procjenu uvjeta jamstva.		
Banka može imovinu klijenta prenijeti trećoj strani samo temeljem instrukcije klijenta dane na prethodno ugovoren način. Postupanje Banke u skladu s Ugovorom smatrat će se postupanjem u skladu s instrukcijom klijenta da imovinu pohrani na račune kod treće strane.		
Kad se imovina klijenata namjerava držati, odnosno pohraniti zbirno, Banka o tome prethodno izvještava klijenta i dodatno izričito upozorava na rizike i značenje zbirnog držanja imovine, koje ima navedene u Ugovoru kojeg sklapa s klijentom.		
Kada je Banka ovlaštena držati financijske instrumente ili novčana sredstva klijenta, dužna je malom ulagatelju, kada je to primjereno, pružiti sljedeće podatke: 1. gdje se novčana sredstva ili financijski instrumenti mogu držati kod treće strane u ime Banke i o obvezama Banke sukladno nacionalnom zakonodavstvu u svezi djelovanja ili propuštanja treće strane kao i o posljedicama po klijenta u slučaju insolventnosti treće strane, 2. kad financijske instrumente malog ulagatelja, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, vodi treća strana na zbirnom računu, Banka je dužna obavijestiti klijenta o tome i istaknuti upozorenje o rizicima koji iz toga proizlaze, 3. o tome da sukladno nacionalnom zakonodavstvu, financijske instrumente klijenata koje drži treća strana nije moguće posebno razlikovati od vlastitih financijskih instrumenata navedene treće strane ili Banke, te izričito upozoriti na rizike koji iz toga proizlaze, 4. Banka je dužna obavijestiti malog ulagatelja u slučaju kad računi koji sadrže financijske instrumente ili novčana sredstva klijenta, jesu ili će biti u nadležnosti zakonodavstva druge države (koje nisu članice EU), te naznačiti da se prava klijenta u vezi s navedenim financijskim instrumenti ili sredstvima mogu sukladno tome razlikovati.		
Banka će u sklopu općih informacija koje daje klijentima prilikom pružanja usluga navesti naziv institucije/institucija i broj/brojeve računa na koje se novčana sredstva klijenata polažu.		
Kada je Banka ovlaštena držati financijske instrumente ili novčana sredstva klijenta, dužna je klijentima, kada je to primjereno, pružiti sljedeće podatke: 1. postojanju i uvjetima eventualnog založnog prava koje Banka ima ili bi mogla imati na financijskim instrumentima ili sredstvima klijenta, ili o kakvom pravu prijeboja koje ima u vezi s navedenim instrumentima ili sredstvima. Kada je to primjereno, dužna je obavijestiti klijenta o činjenici da depozitar može imati založno pravo ili pravo prijeboja u vezi s navedenim instrumentima ili sredstvima, 2. prije zaključivanja transakcija kojima se financiraju vrijednosni papiri, a koje se odnose na financijske instrumente koje Banka drži za račun klijenta, ili prije nego se na drugi način koriste takvi financijski instrumenti, za vlastiti račun ili za račun nekog drugog klijenta, Banka je dužna pravodobno, prije korištenja navedenih instrumenata, klijentu na trajnom mediju dostaviti jasne, potpune i točne podatke o obvezama i odgovornostima Banke u pogledu korištenja navedenih financijskih instrumenata, uključujući uvjete za njihov povrat, te o rizicima koje oni uključuju.		
PODACI O NAKANDAMA I TROŠKOVIMA		

Tretman	mali ulagatelj	profesionalni ulagatelj
<p>Banka je dužna osigurati svojim klijentima-malim ulagateljima podatke o cijenama i izdacima, što uključuje sljedeće:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ukupnu cijenu koju klijent treba platiti u svezi financijskog instrumenta ili posla s vrijednosnim papirima, uključujući sve povezane naknade, provizije, pristojbe i troškove, kao i sva davanja koji se plaćaju putem Banke, ili ukoliko točna cijena ne može biti naznačena, osnovu za izračun ukupne cijene, tako da je klijent može provjeriti, s tim da naknada koju društvo naplaćuje, uvijek mora biti pojedinačno naznačena, 2. u slučajevima kada bilo koji dio ukupne cijene iz prethodnog stavka mora biti plaćen ili predstavlja iznos u stranoj valuti, upozorenje o valuti koja je uključena zajedno s mjerodavnim tečajem i troškovima, 3. napomenu da postoji mogućnost drugih troškova, što uključuje poreze ili neka druga davanja, povezanih s transakcijom u svezi financijskog instrumenta ili posla s vrijednosnim papirima, koji mogu nastati za klijenta, a koji nisu plativi putem Banke ili nisu nametnuti od strane Banke, 4. načine plaćanja. 		
<p>Kada pruža investicijske usluge malim ulagateljima Banka zadovoljava detaljne zahtjeve vezane za pružanje informacija o svim troškovima i naknadama.</p>		
<p>Kada pruža investicijske usluge profesionalnim ulagateljima Banka može dogovoriti <u>ograničenu primjenu detaljnih zahtjeva</u> vezanih za pružanje informacija o svim troškovima i naknadama, uz iznimku kod pružanja usluge investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem ili ako je u predmetni financijski instrumenti ugrađena izvedenica, kada Banka ne dogovara takva ograničenja.</p>		
<p>PROFIL KLIJENTA:</p> <p>Banka izrađuje profil o klijentovom znanju i iskustvu na području ulaganja (uzimajući u obzir prirodu klijenta, usluge, proizvoda ili transakcije, uključeni rizik i složenost) s time da profil sadržava:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vrstu usluge, transakcije i financijskog instrumenta koja je poznata klijentu, 2. prirodu, volumen i učestalost klijentovih transakcija s financijskim instrumentima i razdoblje u kojem su izvršene, 3. zvanju i trenutno (kada je primjenjivo, i prethodno) zanimanje klijenta. 		
<p>PROCJENA PRIKLADNOSTI:</p> <p>Banka je dužna prilikom pružanja investicijske usluge (osim investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem), a kako bi ocijenila prikladnost usluge ili instrumenta, procijeniti ima li klijent potrebno znanje i iskustvo da razluči rizike u svezi ponuđene/trazene usluge ili instrumenta.</p>		
<p>Prilikom pružanja ostalih investicijskih usluga iz članka 5. Zakona, Banka je dužna zatražiti od klijenta podatke o njegovom znanju i iskustvu u području investicijskih proizvoda ili usluga koje mu se nude ili koje sam traži, kako bi moglo prosuditi jesu li predviđena investicijska usluga ili proizvod prikladni za klijenta. Ukoliko Banka, na temelju prikupljenih podataka smatra da neki proizvod ili usluga nisu prikladni za klijenta, dužno je na to upozoriti klijenta. Ukoliko klijent ne želi dati tražene podatke ili ako nije dao dovoljno podataka o svom znanju i iskustvu, Banka na izričit zahtjev klijenta može pružiti investicijsku uslugu, ali ga je dužna upozoriti da nije moguće utvrditi jesu li predviđene usluge ili proizvodi za njega prikladni.</p>		
<p>Banka investicijske usluge iz članka 5. Zakona može obavljati i bez prikupljanja podataka ili davanja procjene prikladnosti ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. usluge se odnose na jednostavne financijske instrumente (dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu, instrumente novčanog tržišta, obveznice, udjele u otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom i ostalo 2. usluga se pruža na inicijativu klijenta 3. klijent je jasno upozoren kako prilikom pružanja navedenih usluga Banka nije dužna obaviti procjenu jesu li instrumenti ili usluge prikladni za klijenta te da klijent stoga ne uživa zaštitu po mjerodavnim pravilima poslovnog ponašanja, sukladno Zakonu i Pravilniku 4. Banka ispunjava obveze sprečavanja sukoba interesa sukladno zakonskim i podzakonskim te internim aktima. 		
<p>PODACI O IZVRŠENOM NALOGU</p>		

Tretman	mali ulagatelj	profesionalni ulagatelj
Banka je dužna kada izvrši nalog u ime klijenta, bez odgode dati klijentu na trajnom mediju bitne podatke vezane za izvršenje naloga.		
<p>Banka je dužna malom ulagatelju na trajnom mediju poslati potvrdu o izvršenju naloga, što je prije moguće, a najkasnije prvog radnog dana po izvršenju, ili kada Banka potvrdu o izvršenju primi od treće strane, najkasnije prvog radnog dana nakon primitka potvrde od strane treće strane.</p> <p>Navedeno se ne primjenjuje kada potvrda sadrži iste podatke kao i obavijest koju je treća osoba dužna bez odgode poslati malom ulagatelju.</p> <p>Kad se nalog malog ulagatelja odnosi na udjele ili dionice u subjektima za zajednička ulaganja, i izvršava se periodički, Banka je dužna ili na trajnom mediju poslati potvrdu o izvršenju naloga ili dati malom klijentu u svezi s tim transakcijama, barem jednom svakih šest mjeseci, podatke iz obavijesti.</p> <p>Obavijest uključuje sljedeće podatke:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) identifikacijska oznaka Banke, (2) ime i prezime ili tvrtka ili druga oznaka klijenta, (3) dan trgovanja, (4) vrijeme trgovanja, (5) vrsta naloga, (6) oznaka mjesta trgovanja, (7) oznaka financijskog instrumenta, (8) oznaku kupnje ili prodaje, (9) prirodu naloga, kad je različit od naloga za kupnju ili prodaju (10) količina, (11) jedinična cijena, (12) ukupna cijena, (13) ukupni iznos zaračunatih provizija i troškova, a na zahtjev klijenta specificirano po stavkama (kada se nalazi izvršavaju u tranšama, Banka je dužna pružiti klijentu podatke o cijeni svake pojedine tranše, ili o prosječnoj cijeni), (14) korišten tečaj, ako transakcija uključuje konverziju valute (15) obveze klijenta vezano za namiru transakcije, uključujući i vremenski rok za plaćanje ili isporuku, kao i odgovarajuće podatke o računu kada klijent nije prethodno obaviješten o tim podacima i obvezama, (16) kad je druga ugovorna strana u transakciji klijenta sama Banka ili druga osoba iz grupe Banke ili drugi klijent Banke, obavijest o tome, osim ako je nalog izvršen na trgovinskom sustavu koji omogućava anonimno trgovanje. 		
Banka je dužna na zahtjev klijenta istome pružiti informacije o statusu njegovog naloga.		
Banka će Izvještaj o stanju imovine (Izvještaj o financijskim instrumentima i/ili sredstvima klijenata) distribuirati klijentima najmanje jednom godišnje i to na trajnom mediju, osim ukoliko takav izvještaj klijentima ne dostavlja već u sklopu nekog drugog periodičkog izvještaja.	